

KODEKS PRACY

DZIAŁ DZIEWIĄTY: ZATRUDNIANIE MŁODOCIANYCH- PODSTAWOWE INFORMACJE ORAZ ZMIANY

UWAGA!!!
Młodociani pracownicy

Ważne informacje!!!

Rozdział I. Przepisy ogólne

Art. 190. Ustawowe pojęcie młodocianego

- ▶ § 1. Młodocianym w rozumieniu kodeksu jest osoba, która ukończyła 15 lat, a nie przekroczyła 18 lat.
- ▶ § 2. Zabronione jest zatrudnianie osoby, która nie ukończyła 15 lat, z zastrzeżeniem **art. 191 zasady zatrudniania młodocianych § 2/1-2/3.**

Rozdział I. Przepisy ogólne

Art. 191. Zasady zatrudniania młodocianych

- ▶ § 1. Wolno zatrudniać tylko tych młodocianych, którzy:
 - ▶ 1) ukończyli co najmniej ośmioletnią szkołę podstawową;
 - ▶ 2) przedstawiają świadectwo lekarskie stwierdzające, że praca danego rodzaju nie zagraża ich zdrowiu.
- ▶ § 2. Młodociany nie posiadający kwalifikacji zawodowych może być zatrudniony tylko w celu przygotowania zawodowego.
- ▶ § 2/1. Osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, niemająca 15 lat, może być zatrudniona na zasadach określonych dla młodocianych w roku kalendarzowym, w którym kończy 15 lat.
- ▶ § 2/2. Osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, niemająca 15 lat, z wyjątkiem osoby, o której mowa w § 2/1, może być zatrudniona na zasadach określonych dla młodocianych w celu przygotowania zawodowego w formie nauki zawodu.
- ▶ § 2/3. Osoba, która nie ukończyła ośmioletniej szkoły podstawowej, niemająca 15 lat, może być zatrudniona na zasadach określonych dla młodocianych w celu przygotowania zawodowego w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy.

Rozdział I. Przepisy ogólne

Art. 191. Zasady zatrudniania młodocianych

- ▶ § 2/4. Zawarcie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego z osobą, o której mowa w § 2/2 i § 2/3, jest dopuszczalne w przypadku wyrażenia na to zgody przez przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego tej osoby oraz uzyskania pozytywnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- ▶ § 25. W przypadku osoby, o której mowa w § 2/3, wymagane jest również uzyskanie zezwolenia dyrektora ośmioletniej szkoły podstawowej, w której obwodzie mieszka ta osoba, na spełnianie obowiązku szkolnego poza szkołą.
- ▶ § 2/6. Z osobą, która ukończyła 15 lat i nie ukończyła ośmioletniej szkoły podstawowej, może być, na wniosek jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna, zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy, jeżeli:
 - ▶ 1) została ona przyjęta do oddziału przysposabiającego do pracy utworzonego w ośmioletniej szkole podstawowej albo
 - ▶ 2) uzyskała zezwolenie dyrektora ośmioletniej szkoły podstawowej, w której obwodzie mieszka, na spełnianie obowiązku szkolnego poza szkołą oraz uzyskała pozytywną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Wynagrodzenie młodocianych od 1 czerwca 2023 roku do 31 sierpnia 2023 roku.

Okres nauki	Kwota miesięcznego wynagrodzenia
Przyuczenie do wykonywania określonej pracy - nie mniej niż 7% wynagrodzenia bazowego	490,40 zł
W I roku nauki – nie mniej niż 8% wynagrodzenia bazowego	560,47 zł
W II roku nauki – nie mniej niż 9% wynagrodzenia bazowego	630,52 zł
W III roku nauki – nie mniej niż 10% wynagrodzenia bazowego	700,58 zł

Rozdział I. Przepisy ogólne

Art. 191. Zasady zatrudniania młodocianych

- ▶ § 2/7. Z osobą, która ukończyła 15 lat i nie ukończyła ośmioletniej szkoły podstawowej, spełniającą obowiązek szkolny poza szkołą, może być, po ukończeniu przez nią przygotowania zawodowego w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy, zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego w formie nauki zawodu. Przepis § 2/6 pkt 2 stosuje się odpowiednio.
- ▶ § 3. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady i warunki odbywania przygotowania zawodowego oraz zasady wynagradzania młodocianych w tym okresie.

Rozdział I. Przepisy ogólne

Art. 191¹. Zatrudnianie osoby, która ukończyła 18 lat w trakcie nauki w szkole podstawowej

- ▶ Osoba, która ukończyła 18 lat w trakcie nauki w ośmioletniej szkole podstawowej, może być zatrudniona na zasadach określonych dla młodocianych w roku kalendarzowym, w którym ukończyła tę szkołę.

Art. 192. Obowiązki pracodawcy wobec pracowników młodocianych

- ✓ Pracodawca jest obowiązany zapewnić młodocianym pracownikom opiekę i pomoc, niezbędną dla ich przystosowania się do właściwego wykonywania pracy.

Art. 193. Ewidencja pracowników młodocianych

- ✓ Pracodawca jest obowiązany prowadzić ewidencję pracowników młodocianych.

Rozdział II. Zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę w celu przygotowania zawodowego

Art. 195. Elementy umowy w celu przygotowania zawodowego

- ▶ § 1. Umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego powinna określać w szczególności:
 - ▶ 1) rodzaj przygotowania zawodowego (nauka zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy);
 - ▶ 2) czas trwania i miejsce odbywania przygotowania zawodowego;
 - ▶ 3) sposób kształcenia teoretycznego;
 - ▶ 4) wysokość wynagrodzenia.
- ▶ § 2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia określić przypadki, w których jest dopuszczalne zawieranie na czas określony umów o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Rozdział II. Zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę w celu przygotowania zawodowego

Art. 196. Dopuszczalność rozwiązania za wypowiedzeniem umowy o pracę zawartej w celu przygotowania zawodowego

- ▶ Rozwiązanie za wypowiedzeniem umowy o pracę zawartej w celu przygotowania zawodowego dopuszczalne jest tylko w razie:
- ▶ 1) niewypełniania przez młodocianego obowiązków wynikających z umowy o pracę lub obowiązku doksztalcania się, pomimo stosowania wobec niego środków wychowawczych;
- ▶ 2) ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy;
- ▶ 3) reorganizacji zakładu pracy uniemożliwiającej kontynuowanie przygotowania zawodowego;
- ▶ 4) stwierdzenia nieprzydatności młodocianego do pracy, w zakresie której odbywa przygotowanie zawodowe.

Rozdział III. Doksztalcanie

Art. 197. Obowiazek doksztalcania sie pracownika mlodocianego

- ▶ § 1. Pracownik mlodociany jest obowiazany doksztalcac sie do ukończenia 18 lat.
- ▶ § 2. W szczegolnosci pracownik mlodociany jest obowiazany:
 - 1) do doksztalcania sie w zakresie osmioletniej szkoly podstawowej, jezeli szkoly takiej nie ukończył;
 - ▶ 2) do doksztalcania sie w zakresie szkoly ponadpodstawowej lub w formach pozaszkolnych.
- ▶ Art. 198. Zwolnienie mlodocianego od pracy w związku z doksztalcaniem sie
 - ▶ Pracodawca jest obowiazany zwolnic mlodocianego od pracy na czas potrzebny do wziezcia udzialu w zajeciach szkoleniowych w związku z doksztalcaniem sie.

Rozdział III. Doksztalcanie

Art. 200¹. Prace, przy których mogą być zatrudniani młodociani

- ▶ § 1. Młodociany może być zatrudniony na podstawie umowy o pracę przy wykonywaniu lekkich prac.
- § 2. Praca lekka nie może powodować zagrożenia dla życia, zdrowia i rozwoju psychofizycznego młodocianego, a także nie może utrudniać młodocianemu wypełniania obowiązku szkolnego.
- § 3. Wykaz lekkich prac określa pracodawca po uzyskaniu zgody lekarza wykonującego zadania służby medycyny pracy. Wykaz ten wymaga zatwierdzenia przez właściwego inspektora pracy. Wykaz lekkich prac nie może zawierać prac wzbronionych młodocianym, określonych w przepisach wydanych na podstawie **art. 204 zatrudnianie młodocianych przy pracach wzbronionych**.
- § 4. Wykaz lekkich prac ustala pracodawca w regulaminie pracy. Pracodawca, który nie ma obowiązku wydania regulaminu, ustala wykaz lekkich prac w osobnym akcie.
- § 5. Pracodawca jest obowiązany zapoznać młodocianego z wykazem lekkich prac przed dopuszczeniem go do pracy.

Rozdział III. Doksztalcanie

Art. 200². Ustalanie wymiaru i rozkładu czasu pracy młodocianego

- ▶ § 1. Pracodawca ustala wymiar i rozkład czasu pracy młodocianego zatrudnionego przy lekkiej pracy, uwzględniając tygodniową liczbę godzin nauki wynikającą z programu nauczania, a także z rozkładu zajęć szkolnych młodocianego.
- § 2. Tygodniowy wymiar czasu pracy młodocianego w okresie odbywania zajęć szkolnych nie może przekraczać 12 godzin. W dniu uczestniczenia w zajęciach szkolnych wymiar czasu pracy młodocianego nie może przekraczać 2 godzin.
- § 3. Wymiar czasu pracy młodocianego w okresie ferii szkolnych nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin w tygodniu. Dobowy wymiar czasu pracy młodocianego w wieku do 16 lat nie może jednak przekraczać 6 godzin.
- § 4. Wymiar czasu pracy określony w § 2 i 3 obowiązuje także w przypadku, gdy młodociany jest zatrudniony u więcej niż jednego pracodawcy. Przed nawiązaniem stosunku pracy pracodawca ma obowiązek uzyskania od młodocianego oświadczenia o zatrudnieniu albo o niepozostawaniu w zatrudnieniu u innego pracodawcy.

Rozdział IV. Szczególna ochrona zdrowia

Art. 201. Ochrona zdrowia pracownika młodocianego

- ▶ § 1. Młodociany podlega wstępnym badaniom lekarskim przed przyjęciem do pracy oraz badaniom okresowym i kontrolnym w czasie zatrudnienia.
- ▶ § 2. Jeżeli lekarz orzeknie, że dana praca zagraża zdrowiu młodocianego, pracodawca jest obowiązany zmienić rodzaj pracy, a gdy nie ma takiej możliwości, niezwłocznie rozwiązać umowę o pracę i wypłacić odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za okres wypowiedzenia. *Przepis art. 51 zaliczenie do stażu pracy pracownikowi przywróconemu do pracy okresu pozostawania bez pracy § 2 stosuje się odpowiednio.*
- ▶ § 3. Pracodawca jest obowiązany przekazać informacje o ryzyku zawodowym, które wiąże się z pracą wykonywaną przez młodocianego, oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami również przedstawicielowi ustawowemu młodocianego.

Rozdział IV. Szczególna ochrona zdrowia

Art. 202. Wymiar czasu pracy młodocianego

- § 1. Czas pracy młodocianego w wieku do 16 lat nie może przekraczać **6 godzin** na dobę.
- § 2. Czas pracy młodocianego w wieku powyżej 16 lat nie może przekraczać **8 godzin** na dobę.
- § 3. Do czasu pracy młodocianego wlicza się czas nauki w wymiarze wynikającym z obowiązkowego programu zajęć szkolnych, bez względu na to, czy odbywa się ona w godzinach pracy.
- §3¹. Jeżeli dobowy wymiar czasu pracy młodocianego jest dłuższy niż **4,5 godziny**, pracodawca jest obowiązany wprowadzić przerwę w pracy trwającą nieprzerwanie **30 minut**, wliczaną do czasu pracy.

Rozdział IV. Szczególna ochrona zdrowia

Art. 203. Zakaz zatrudniania młodocianego w godzinach nadliczbowych i porze nocnej

§ 1. Młodocianego nie wolno zatrudniać w godzinach nadliczbowych ani w porze nocnej.

§ 1¹. Pora nocna dla młodocianego przypada pomiędzy godzinami (młodociani powyżej 16 lat) 22⁰⁰ a 6⁰⁰. W przypadkach określonych w art. 191 *zasady zatrudniania młodocianych* § 2/1-2/3 i § 2/6 (młodociani poniżej 16 lat) pora nocna przypada pomiędzy godzinami 20⁰⁰ a 6⁰⁰.

§ 2. Przerwa w pracy młodocianego obejmująca porę nocną powinna trwać nieprzerwanie nie mniej niż **14 godzin**.

§ 3. Młodocianemu przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej **48 godzin** nieprzerwanego odpoczynku, który powinien obejmować **niedzielę**.

Rozdział IV. Szczególna ochrona zdrowia

Art. 204. Zatrudnianie młodocianych przy pracach wzbronionych

§ 1. Nie wolno zatrudniać młodocianych przy pracach wzbronionych, których wykaz ustala w drodze rozporządzenia Rada Ministrów.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może zezwolić na zatrudnianie młodocianych w wieku powyżej 16 lat przy niektórych rodzajach prac wzbronionych, jeżeli jest to potrzebne do odbycia przygotowania zawodowego, określając jednocześnie warunki zapewniające szczególną ochronę zdrowia młodocianych zatrudnionych przy tych pracach.

Rozdział V. Urlopy wypoczynkowe

Art. 205. Urlop wypoczynkowy pracownika młodocianego

§ 1. Młodociany uzyskuje z upływem 6 miesięcy od rozpoczęcia pierwszej pracy prawo do urlopu w wymiarze 12 dni roboczych.

*(Młodociany, rozpoczynający naukę w klasie **pierwszej** szkoły branżowej, ma prawo do 38 dni urlopu (12+26) udzielanego przez pracodawcę zaliczkowo- dotyczy młodocianych poniżej 18-go roku życia). Jednakże w przypadku nie wyrażenia zgody przez pracodawcę na urlop w czasie ferii zimowych, młodociany zachowuje prawo do 36 dni urlopu. Przywilej ten wygasa wraz z zakończeniem ferii letnich.*

§ 2. Z upływem roku pracy młodociany uzyskuje prawo do urlopu w wymiarze 26 dni roboczych. Jednakże w roku kalendarzowym, w którym kończy on 18 lat, ma prawo do urlopu w wymiarze 20 dni roboczych, jeżeli prawo do urlopu uzyskał przed ukończeniem 18 lat.

§ 3. Młodocianemu uczęszczającemu do szkoły należy udzielić urlopu w okresie ferii szkolnych (dotyczy przerwy zimowej i letniej). Młodocianemu, który nie nabył prawa do urlopu, o którym mowa w § 1 i 2, pracodawca może, na jego wniosek, udzielić zaliczkowo urlopu w okresie ferii szkolnych.

Rozdział V. Urlopy wypoczynkowe

Art. 205. Urlop wypoczynkowy pracownika młodocianego

§ 4. Pracodawca jest **obowiązany na wniosek młodocianego**, ucznia szkoły dla pracujących, udzielić mu w okresie ferii szkolnych (letnich) **urlopu bezpłatnego w wymiarze nie przekraczającym łącznie z urlopem wypoczynkowym 2 miesięcy**. *(Warunkiem uzyskania zgody na urlop bezpłatny jest całkowite wykorzystanie należnego urlopu wypoczynkowego)*

Okres urlopu bezpłatnego wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

§ 5. W sprawach nie uregulowanych przepisami niniejszego rozdziału do urlopów przysługujących młodocianym stosuje się przepisy działu siódmego.

Źródło: <https://arslege.pl/kodeks-pracy/k10/s278/>

